

23. september 2020

Fra kvalitetsrapport til kvalitetsdialog

Kvalitet kommer af handling ud fra dialog, refleksion og effektvurdering på baggrund af viden og data. Skolelederforeningen og Børne- og Kulturchefforeningen er optaget af, hvordan dette understøttes via god ledelse og ikke blot via styringsmekanismer.

God ledelse kræver et tillidsfuldt ledelsesrum på skolen (ledere og medarbejdere imellem) og i skolevæsenet (skoler, forvaltning og politisk ledelse imellem). Et ledelsesrum hvor man er fælles om at ”diagnosticere udfordringer”, komme rundt om udfordringen, finde forklaringer og udvikle løsninger. Det skaber engagement, tid til udviklingsarbejde og ikke mindst plads til den centrale læringsledelse og pædagogiske ledelse, som der er massiv evidens for gør den største positive forskel for elevernes læring. Det er et stort faresignal, når vores ledere i folkeskolen italesætter, at de oplever blot at være administratorer (sagt af ledere på regionale dialogmøder i skolelederforeningen).

Vi kan konstatere, at der for nuværende, har været for meget og for ensidigt fokus på få tal i forhold til at nå resultater. Kort sagt: Det har ikke virket godt nok. Dialog med fokus på forandring, progression og støtte vil ud fra vores erfaringer være langt mere effektive værktøjer at tage i anvendelse.

Vi anerkender, at der nationalt og kommunalt er behov for data om, hvordan det går med såvel skolevæsenet som de enkelte skoler, og at der derfor også er brug for nogle få, centrale og ensartede indikatorer herom. Det helt centrale er dog, at disse data først bliver til viden og til handling, når de anvendes i dialog mellem parterne. Vi ønsker at pointere, at kvantitative data kun kan beskrive en meget lille del af skolevirkelighedens kompleksitet, hvorfor der er behov for at supplere denne type data med mere kvalitative datakilder samt ikke mindst en forpligtende fælles refleksion over, hvad der ligger bag disse data, og hvordan der kan skabes positiv udvikling.

Vi er enige om, at den nuværende kvalitetsrapport i sin form og ikke mindst i sin anvendelse kun i meget begrænset omfang understøtter kvalitetsudvikling i og af folkeskolen. Derfor bør der ske grundlæggende ændringer herom. Ændringer som sikrer, at den nødvendige refleksion over data finder sted. Ændringer som understøtter en generel evalueringskultur på skoler og i skolevæsenet.

Vi anbefaler:

Kvalitetsrapporten ændrer navn og indhold til en mere rendyrket datasamling ud fra nogle centrale indikatorer. Oplysningerne i uddannelsesstatistik.dk er et godt udgangspunkt.

Der udvikles et egentligt dialogværktøj som anvendes sammen med datasamlingen. Et redskab der understøtter dialogen i og på tværs af tre niveauer: i personaleteam, i skoleledelse og bestyrelse, samt i forvaltning og politisk ledelse.

- Fokus i dialogværktøjet skal være den kvalitative proces, hvor data omdannes til viden og handling ud fra hypoteser om, hvad der er baggrunden for data og ud fra forståelser af, hvad der kan ændres og hvordan det kan ændres. På mange måder en proces der minder om det der sker, når en skole udtages til tilsyn og indgår i en kvalitetsdialog med STUK. Men naturligvis på en andet niveau.

- Fokus i dialogværktøjet skal være relativt åbne spørgsmål, som i en forpligtende dialog fører til handling: Hvorfor er disse data som de er? Hvilke mulige forklaringer kan vi give på data? Hvordan finder vi ud af, hvad der ligger bag disse data? Hvad vil vi gerne opnå (konkrete, målbare mål)? Hvordan kan der opnås bedre resultater givet baggrunden for de nuværende? Hvilke handlinger skal gøres? Hvem gør hvad, hvornår? Hvilke data har vi brug for, for at kunne følge om vores tiltag har effekt?

Tal skal være en del af et fremtidigt redskab – men keep it simple. Få mål og indsatser. Tallene kan stå for sig selv i et centralt system (uddannelsesstatistik.dk), eller som bilag til et fremtidig kvalitetsdialog-redskab. Tallene kan/skal tages frem når det giver mening at blive klog på nogle områder. Det skal ikke være det første eller den største del af et fremtidigt redskab.

- Der skal være en lige og tydelig linje imellem folkeskolens parter. Fra kvalitetsdialogerne i de lokale kommunalbestyrelser til dialogen imellem skolen, forvaltningen og lokalpolitikere til dialogen imellem eleverne, medarbejderne, skolebestyrelse og skoleledelsen. En rød tråd i måden vi taler kvalitet og udvikling af skolen.
- "Bekendtgørelsen om kvalitetsrapporter i folkeskolen" bør revideres, så der stilles krav til kommunerne om kvalitetssamtaler som er mere dialogbaserede. Bekendtgørelsen bør understøtte en tilgang, der giver basis for god dialog på alle niveauer om også "vanskelige" forhold.
- Der bør udarbejdes et ministerielt vejledningsmateriale med forslag til processer og redskaber om kvalitetsdialoger.

Med venlig hilsen

Claus Hjortdal
Skolelederforeningen

Gorm Bagger Andersen
Børne- og Kulturchefforeningen